

ДОСВІД ДОСЛІДЖЕННЯ І РЕСТАВРАЦІЇ НЕОГОТИЧНИХ ПАЛАЦІВ СХІДНОЇ ЄВРОПИ

Письмак Ю. О., доцент
(*кафедра архітектурних конструкцій*)

11 вересня 2019 р., на запрошення директора Центру досліджень білоруської культури, мови та літератури Національної академії наук Білорусі академіка О. І. Локотка, автор цих рядків прилетів до міста-героя Мінськ для участі у X Міжнародній науково-практичній конференції «Традиції і сучасний стан культури і мистецтва». Слід зазначити, що академік НАН Білорусі О. І. Локотко – єдиний вчений цієї країни, який одночасно є доктором архітектури і доктором історичних наук. Автор цих тез виступив на цій конференції з доповіддю на тему «Віддзеркалення британських впливів в об'єктах архітектурної спадщини Східної Європи, зведених у XIX ст.» і продемонстрував мультимедійну презентацію ілюстративних матеріалів. А передували цьому виступу ґрунтовні багаторічні дослідження і порівняльний аналіз палацових неоготичних ансамблів Східної Європи XIX ст. (зокрема Білорусі і Півдня України), створених під впливом британської архітектури. Відомо, що проведення історико-архітектурних досліджень, стилістична ідентифікація і атрибуція об'єктів архітектурної спадщини, дослідження їх стилістичних, морфологічних, композиційних і конструктивних особливостей має велике значення при підготовці до розробки проєктів наукової реставрації пам'яток архітектури. Великий досвід проведення таких досліджень (з використанням порівняльного аналізу, вивчення архівних, бібліографічних та іконографічних джерел), дозволив звернути увагу і дослідити певні процеси, які мали етно-культурне підґрунтя, і вплинули на розвиток архітектури різних регіонів Східної Європи у XIX ст., відстань між якими перевищує 1000 км. Виявилось, що і на Заході Білорусі, і на Півдні України замовниками проєктування і будівництва неоготичних палаців здебільшого ставали поміщики-поляки, а авторами, які втілювали сміливі задуми заможних замовників – архітектори-поляки. Найбільш яскравими прикладами таких палаців є палац Пусловського в Коссові (Брестська обл.) і палац Бжозовського в Одесі. Досвід проведення реставраційних робіт кінця XX – початку XXI ст. на Півдні України і в Білорусі має перспективи використання у навчальному процесі підготовки архітекторів-реставраторів в АХІ ОДАБА, а також при розробці проєктів наукової реставрації цінних пам'яток архітектури.